

گفت‌وگو با ریچارد اودن عکاس پرتره

رازهای افراد برایم جالب نیست

ترجمه: سولماز حدادیان

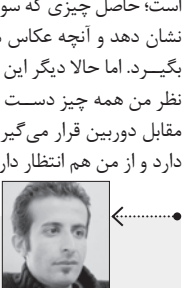
– به نظر شما همیشه در پس ذهن یک عکاس نگرانی و وسواس از بین رفتن و از دست دادن سوز‌ها وجود دارد؟

نمی‌توانم حکم کلی صادر کنم. تمام آنچه از پدرم به جا مانده همان عکسی است که از او گرفته‌ام. اما فکر نمی‌کنم دلیل عکاسی کردنم این باشد. همیشه در حال دیدن هستم. خیلی به ندرت گوش می‌دهم. گاهی با کسی در حال صحبت هستم و از یک جایی، دیگر نمی‌شوم چه می‌گوید و فقط وانمود به شنیدن می‌کنم. دوستان نزدیکم می‌دانند چه می‌گویم.

نوع دیدن من مانند نحوه شنیدن موسیقیدان‌هاست، چیزی ورای احساس معمولی. بی‌فضاوت. میان زشت و زیبا تفاوتی نمی‌گذارم. آنچه می‌بینم تاکید و تایید بسیاری از چیزهایی است که نیاز دارم احساس‌شان کنم. مانند یک جور وسواس فکری است. نمی‌توانم توضیح دهم. من عکاس خوبی هستم. با عکس‌هایم حرف‌های پرمحتواتر و عمیق‌تری می‌زنم تا با کلام.

– اما این چشمان بیش از اندازه قدرتمند گاهی بی‌رحم می‌شوند. در پرتره‌هایتان جنبه‌هایی از شخصیت افراد را برملا می‌کنید که شاید ترجیح می‌دهند پنهان بمانند. فکر می‌کنید کسی می‌تواند خود واقعی‌اش را از دید دوربین شما پنهان کند؟

لزوماً رازهای افراد برایم جذاییتی ندارد. اما این واقعیت که سوز‌ه نمی‌خواهد برخی از ویژگی‌هایش را کشف کنم جالب است. عکس پرتره تصویر جالبی است، چه رسد به آنکه سوز‌هاش بخواهد بعضی چیزها را برملا کنند. در عکاسی، حقیقت مطلق وجود ندارد. در هیچ کس حقیقت مطلق وجود ندارد. پرتره‌هایم بیش از آنکه درباره سوز‌هایم باشد، درباره خودم است. پیش از این فکر می‌کردم عکاسی پرتره یک جور همکاری است؛ حاصل چیزی که سوز‌ه می‌خواهد از خودش نشان دهد و آنچه عکاس می‌خواهد از آن عکس بگیرد. اما حالا دیگر این طور فکر نمی‌کنم. از نظر من همه چیز دست عکاس است. هر کسی مقابل دوربین قرار می‌گیرد، یکسری انتظاراتی دارد و از من هم انتظار دارد بخشی از انتظاراتش

علی‌مطلب‌زاده

دیگر بعد از گذشت چهار یا پنج دهه از آغازه به کار نقاشان ایرانی با دغدغه‌هایی نظیر جست‌وجوی فرم در نقاشی ایرانی و با نگاه به آثار خلق‌شده با چنین رویکردی در طول این سال‌ها، چه به وسیله آنها که لقب پیشگامان هنر نوگرای ایران را با خود دارند و چه از طرف دیگر نقاشان ایرانی و حتی آنها که طی چند سال گذشته به این مجموعه وارد شده‌اند، به راحتی می‌توان پذیرفت که طرح یا پرداختن به چنین دغدغه‌هایی در چارچوب یک اثر نه‌تنها دارای اهمیت نیست، بلکه کوچک‌ترین تakedیی بر آن، در نگاه آنها که رویه‌روی اثر قرار می‌گیرند، ناپذیرفتنی است و شاید منتج به رد اثری با چنین ویژگی‌هایی هم باشد چرا که در حال حاضر پرداختن به چنین مواردی جز خلق اثر در محدوده‌ای بسته، تکرارپذیر و پر از تشابهات فرمی و موضوعی ممکن نیست. برخلاف این جریان و در بخش دیگری از این مرور تاریخی هنر ایرانی می‌توان بر رسانه دیگری همچون عکس انگشت گذاشت که شاید تحت تاثیر امکانات خاص خودش مسیری کاملاً معکوس را طی می‌کند و در نهایت در سال‌های نزدیک به ما به تجربه‌هایی صرف و خلاصه‌شده در جست‌وجوی فرم، آن هم تجربه‌ای به مدد برخوردی نقاشانه با موضوع، ختم می‌شود. با این اوصاف به راحتی می‌توان هر آنچه را که در بحث از نقاشی‌هایی با این خصوصیت مطرح می‌شود به عکس‌هایی از این جنس هم تعمیم داد.

اگرچه بخشی از این تشابهات (بی‌هیچ ایرادی بر تقدم و تاخر زمانی یا بحث بر سر تفاوت این دو رسانه) به واسطه همان تعبیر ابتدایی از عکاسی و عهد‌داری وظایف نقاشی قابل تفسیر است، اما شاید بتوان دلیل وقوع چنین اتفاقی در آثار عکاسان ایرانی را با توجه به تصور رایج آنها از عکس توضیح داد. تکیه عکاس ایرانی بر مستندات و توجه بیشتر به امر واقع (آنچه در بیرون از ذهن هنرمند به خودی خود اتفاق افتاده و قابل بازسازی در هر محیط مفروض دیگر نیست) خواه ناخواه عکس او را تنها به ثبت لحظه‌ای آشنا سوق می‌دهد که به ناچار و برای متفاوت بودن لازم است عناصر دیگری را هم به خدمت بگیرد. پرداختن به اینکه چرا بیشتر عکاسان ایرانی چنین رویکردی را در حرکت به سمت فرم‌گرایی جست‌وجو می‌کنند شاید در حوصله این نوشته نباشد، اما در توجیه این جریان می‌توان چنین گفت که با به‌کارگیری فرم‌های متنوع، لحظه آشنا در قالب نگاهی نقاشانه به پیرامون بازتعریف شده و این فرایند تا آنجا پیش می‌رود که در انتها آنچه باقی می‌ماند

سال پنجم ■ شماره ۱۱۶۲ ■ یکشنبه ۲۶ دی ۱۳۸۹

رازهای افراد برایم جالب نیست

راه افتاده است. این بنیاد با بررسی

ریچارد اودن عکاس مشهور امریکایی در اول اکتبر ۲۰۰۴ در اثر سکنه مغزی در بیمارستانی در شهر سن آنتونیو درگذشت. او هنگام مرگ ۸۱ساله بود. اودن تاثیر فراوانی بر هنر عکاسی گذاشت و با آثار برجسته و مقتدرش اسلوب عکاسی پرتره و مد را متحول کرد و آن را به عنوان یک هنر مطرح ساخت. در جهان بسیاری او را به منظور عکس‌های پرتره‌ای که در جلوی یک بک‌گراند سفید از مردم عادی می‌گرفت، می‌شناسند؛ پرتره‌هایی که گویای وضعیت درونی سوز‌هایش بود و فراتر از یک عکس بلکه نظریه اجتماعی او بود. عکس‌های ریچارد اودن موضوعی یگانه و واحد دارند و آن، مردان و زنانی هستند که تصاویرشان از ورای عدسی دوربین او به ثبت رسیده است. چنان که او درباره عکاسی‌اش می‌گوید: من به وسیله عکس‌هایم بسیار پیچیده‌تر و عمیق‌تر از کلمات حرف می‌زنم. پس از مرگ اودن بنیادی با نام وی

همچنین این بنیاد تعدادی از مصاحبه‌های موثر و خواندنی وی را نیز منتشر ساخته است که بیانگر آرا و نظریات وی است. از آنجایی که بررسی اندیشه‌های اودن می‌تواند در شناخت وی بسیار موثر باشد ترجمه مصاحبه‌ای از این عکاس شهیر با مجله سیاه و سفید در سال ۱۹۸۶ را که سایت بنیاد اودن منتشر کرده است در ادامه خواهید خواند.

باید اعتراف کنم مردمی که در این کتاب

خیلی طول کشید تا بفهمم مردم دغدغه‌های مشترکی دارند، و اینکه گفته‌های یک کارگر معدن یا یک نویسنده تفاوت چندانی ندارد. فقط زبان‌شان متفاوت است.

باید اعتراف کنم مردمی که در این کتاب

خیلی طول کشید تا بفهمم مردم دغدغه‌های

مشترکی دارند، و اینکه گفته‌های یک کارگر معدن یا یک نویسنده تفاوت چندانی ندارد. فقط

زبان‌شان متفاوت است.

باید اعتراف کنم مردمی که در این کتاب

خیلی طول کشید تا بفهمم مردم دغدغه‌های مشترکی دارند، و اینکه گفته‌های یک کارگر معدن یا یک نویسنده تفاوت چندانی ندارد. فقط

باید اعتراف کنم مردمی که در این کتاب

خیلی طول کشید تا بفهمم مردم دغدغه‌های مشترکی دارند، و اینکه گفته‌های یک کارگر معدن یا یک نویسنده تفاوت چندانی ندارد. فقط

باید اعتراف کنم مردمی که در این کتاب

خیلی طول کشید تا بفهمم مردم دغدغه‌های مشترکی دارند، و اینکه گفته‌های یک کارگر معدن یا یک نویسنده تفاوت چندانی ندارد. فقط

باید اعتراف کنم مردمی که در این کتاب

خیلی طول کشید تا بفهمم مردم دغدغه‌های مشترکی دارند، و اینکه گفته‌های یک کارگر معدن یا یک نویسنده تفاوت چندانی ندارد. فقط

باید اعتراف کنم مردمی که در این کتاب

خیلی طول کشید تا بفهمم مردم دغدغه‌های مشترکی دارند، و اینکه گفته‌های یک کارگر معدن یا یک نویسنده تفاوت چندانی ندارد. فقط

باید اعتراف کنم مردمی که در این کتاب

خیلی طول کشید تا بفهمم مردم دغدغه‌های مشترکی دارند، و اینکه گفته‌های یک کارگر معدن یا یک نویسنده تفاوت چندانی ندارد. فقط

باید اعتراف کنم مردمی که در این کتاب

خیلی طول کشید تا بفهمم مردم دغدغه‌های مشترکی دارند، و اینکه گفته‌های یک کارگر معدن یا یک نویسنده تفاوت چندانی ندارد. فقط

باید اعتراف کنم مردمی که در این کتاب

خیلی طول کشید تا بفهمم مردم دغدغه‌های مشترکی دارند، و اینکه گفته‌های یک کارگر معدن یا یک نویسنده تفاوت چندانی ندارد. فقط

باید اعتراف کنم مردمی که در این کتاب

باید اعتراف کنم مردمی که در این کتاب

خیلی طول کشید تا بفهمم مردم دغدغه‌های مشترکی دارند، و اینکه گفته‌های یک کارگر معدن یا یک نویسنده تفاوت چندانی ندارد. فقط

باید اعتراف کنم مردمی که در این کتاب

نمایشگاه نقاشی‌های شیما فریدنی از این هفته در گالری «الپه» برپا خواهد شد. شیما فریدنی متولد ۱۳۶۱ در تهران است و کارشناسی نقاشی از دانشگاه آزاد اسلامی دارد. برپایی نمایشگاه انفرادی نقاشی در گالری «الپه» و شرکت در نمایشگاه‌های گروهی در گالری‌های الپه، مامهر، آریا، ملت، خانه هنرمندان، موزه هنرهای معاصر و لاله و کسب رتبه دوم جایزه مسابقه بین‌المللی Human Habitation لندن، رتبه سوم نمایشگاه نقاشی چهارمین منتخب نسل نو در گالری ملت و برگزیده جایزه مردمی نخستین جشنواره بین‌المللی تجسمی فجر در موزه هنرهای معاصر از جمله فعالیت‌های این هنرمند جوان است.

این نمایشگاه از امروز یکشنبه تا دوشنبه ۴ بهمن‌ماه از ساعت ۱۶ تا ۲۰ به غیر از روزهای جمعه به نشانی تهران، خیابان آفریقا، انتهای خیابان گلغام، سمت راست، اولین بن‌بست، بن‌بست امینی، پلاک ۲، میزبان علاقه‌مندان است.

نمایشگاه «تلویزبون» از جمعه در گالری «محسن»

گالری «محسن» در ادامه نمایشگاه‌های گروهی و موضوعی خود از روز جمعه ۲۴ دی‌ماه میزبان نمایشگاه «تلویزیون» شد. در این نمایشگاه که با موضوع «تلویزیون» و با نمایشگاه‌گردانی پیمان شفیع‌ن‌زاده برپا می‌شود، ۱۹ اثر از ۱۹ هنرمند با تکنیک آزاد و از طراحی تا ویدئوآرت به نمایش درخواهد آمد.

در این نمایشگاه آثار هنرمندانی همچون ایمان صفایی، نسترن صفایی، پیمان شفیع‌زاده، صفاءالدین امامی، حامد رشتیان، وحید دانایی‌فرد، سهراب مصطفوی کاشانی، پیمان هوشمندزاده، بابک کاظمی، محسن یزدی‌پور، امیرحسین بی‌پروا، فرشاد تفرجی، مهران مهاجر، امیرعلی قاسمی، محمد فاتحی، بابسر میرزایی، امید مهدی‌زاده، امین دویلی و محمود نورایی به نمایش درخواهد آمد. نمایشگاه «تلویزیون» از ساعت ۱۶ روز جمعه ۲۴ دی‌ماه در گالری محسن افتتاح شده و تا چهارم بهمن‌ماه ادامه دارد. همچنین نشست با هنرمندان این نمایشگاه روز دوشنبه ۴ بهمن‌ماه از ساعت ۱۸ تا ۲۰ در محل این گالری برپا می‌شود.

گالری محسن در خیابان ظفر، خیابان ناجی، خیابان فرزان، کوچه نوربخش، بلوار میثانی شرقی، پلاک ۴۲ واقع است.

رونمایی نقاشی‌های «ایمان افسریان» در گالری «اثر»

نمایشگاه نقاشی‌های ایمان افسریان روز جمعه ۲۴ دی‌ماه در گالری «اثر» رونمایی شد. ایمان افسریان متولد ۱۳۵۲ در تهران است و کارشناسی نقاشی خود را از دانشگاه هنر و کارشناسی ارشد تصویرسازی را از دانشگاه هنر دریافت کرده است. او تاکنون نمایشگاه‌های انفرادی نقاشی در گالری‌های آریا، هفت‌نمر، سین و دانشگاه فردوسی نیشابور برپا کرده و در چندین نمایشگاه گروهی و بی‌یتال نقاشی در تهران حضور داشته است.

این نمایشگاه روز ۲۴ دی‌ماه از ساعت ۱۷ تا ۲۱ افتتاح شده و نمایش آن تا ۱۲ بهمن‌ماه سال جاری از ساعت ۱۱ تا ۲۰ ادامه دارد. گالری «اثر» روز جمعه اول و هشتم بهمن‌ماه تعطیل است.

آثار وحید شریفیان در گالری «هرندی»

وحید شریفیان مجموعه طراحی‌ها و یک اثر حجم خود را از روز جمعه ۲۴ دی‌ماه در گالری «هرندی» به نمایش گذاشته است. کار حجم وحید شریفیان با عنوان «شهید» همانم با عنوان نمایشگاه انفرادی این هنرمند در گالری «هرندی» است که با تکنیک میکس مدیا و در ابعاد ۱۴۰×۱۴۰، سلف‌پرتره هنرمند را ارائه می‌دهد. به گفته شریفیان این اثر نوعی مجسمه یادبود است که در این نمایشگاه به نمایش گذاشته می‌شود. او همچنین در این مجموعه ۱۳ طراحی از کارهایی را که سال ۸۴ در کوالالمپور کار کرده، به نمایش می‌گذارد. این آثار به نوعی منائر از نگاه به ایران و اخبارش از یک منطقه استوایی است که همزمان با زمستان ایران طراحی شده و تا به حال به نمایش عمومی درنیامده است. نمایشگاه انفرادی شریفیان در حالی روز ۲۴ دی‌ماه ساعت ۱۶ تا ۲۱ افتتاح شد که او طی چند سال گذشته بیشتر در نمایشگاه‌های گروهی در داخل و خارج از کشور حضور داشته است. این مجموعه تا ۱۲ بهمن‌ماه از ساعت ۱۶ تا ۲۰ به نشانی خیابان درس، خیابان وارسته، کوچه مشایخی، شماره ۱۱ میزبان علاقه‌مندان است.

آثار ژازه طباطبایی، شیشه‌گران، اویسی، کاظمی و... در گالری شمرון

آثار هانیبال الناص، ناصر اویسی، رضا بانگیز، حسین کاظمی، طاهای بهیپهانی، مسعود عربشاهی، صادق تبریزی، منیر فرمانفرماییان، سیراک ملکونیان، منوچهر شبیانی، ژازه طباطبایی و کوروش شیشه‌گران با عنوان نمایشگاه هنرمندان صاحب‌نام معاصر ایران در نگارخانه شمرون به نمایش گذاشته خواهد شد. انتخاب رنگ‌ها، همچون ساختمان اساطیری طراحی‌ها در آثار این هنرمندان، بسیار آگاهانه است و در بافت‌های نقاشی‌های آنها، راولنکر بودن حقیقت در شناخت ماهیت انسان به عنوان یک اصل همیشه وجود داشته است و رنگ‌ها در آثارشان، ملهم از مضامینی ایرانی و اسطوره‌ای است. طبق اعلام برگزارکنندگان، در این نمایشگاه سعی شده آثار از تنوع بالایی برخوردار باشند که بیش از هر چیز بر اساس ارجحیت مفهوم مورد توجه هنرمند به وجود آمده باشد. این نمایشگاه از تاریخ ۲۴ دی‌ماه تا ۱۲ بهمن هم‌ه‌روزه صبح‌ها از ساعت ۹ تا ۱۲ و عصرها از ساعت ۱۶:۳۰ تا ۲۰ برای بازدید عموم دایر است. نگارخانه شمرون در خیابان فرهنگ، روبروی خانه پرفسور حسایی، باغ موزه هنر ایرانی قرار دارد.

آثار رحیم مولاییان در گالری سیحون

رحیم مولاییان آخرین آثار نقاشی خود را در گالری سیحون به نمایش گذاشته است. در این نمایشگاه رحیم مولاییان ۲۵ تابلو نقاشی خود را که با محوریت «انسان» کار کرده است، به نمایش گذاشته است. در آثار مولاییان، دو عنصر برجسته‌اند، دست‌ها و صورت‌ها و عناصر آثار که نماد کثرت و زایش مادیتگی و جادوانگی است. در این آثار، دست‌ها و صورت‌ها معنای دیرینه و اساطیری خود را بازیابی‌بند و از این منظر رنگ‌های نوستالژیک که دردی تاریخی است در آثار او چهره می‌نمایند، با این حال برخی از آثار به استعاره ناب مبدل می‌شود.

نمایشگاه نقاشی رحیم مولاییان تا ۲۹ دی‌ماه در گالری سیحون برپاست.

نمایشگاه گروهی نقاشی در کافه‌گالری موزه امام علی(ع)

کافه‌گالری موزه هنر امام علی(ع) با هدف شناسایی حرفه‌ای و ایجاد فضا برای گفتمان دوستانه و تعامل هنری به تازگی تاسیس شده است. این سومین نمایشگاهی است که در کافه‌گالری موزه برپا شده است. در این نمایشگاه ۲۰ اثر از سه نقاش جوان پیشرو به نام‌های رضا عنصری، پورنگ بیرعطایی و بردیا اسمعیل‌لو از تاریخ ۱۷ دی‌ماه تا ۷ بهمن‌ماه به نمایش درخواهد آمد.

مجموعه حاضر حاصل دغدغه‌های ذهنی و تصویری نسل جدید در روند هنر معاصر بوده و آیین گشایش آن روز جمعه ۱۷ دی‌ماه ساعت ۱۶ در کافه‌گالری موزه واقع در خیابان ولیعصر(عج)، بالاتر از خیابان ظفر، روبروی زرگرها نیایش، بلوار اسفندیار، شماره ۳۵ است.

بر پای نمایشگاه نقاشی در نگارخانه «ایست»

آثار کاوه کاووسیسان با نگاهی سمبلیک به طبیعت در نگارخانه «ایست» به نمایش گذاشته می‌شود.

کاوه کاووسیسان نقاش از روز جمعه ۲۴ دی‌ماه آثار خود را در نگارخانه «ایست» به نمایش می‌گذارد. کاوه کاووسیسان متولد تبریز و فارغ‌التحصیل هنرستان میرک تبریز است. وی دارای مدرک کارشناسی ارشد از دانشگاه آزاد تهران در رشته نقاشی است و هم‌اکنون عضو هیات علمی دانشگاه آزاد واحد تبریز است. وی تاکنون سه نمایشگاه انفرادی نقاشی و چاپ در فاصله سال‌های ۷۶ تا ۸۰ در گالری نگارخانه برگزار کرده است. آثار پیشین وی ترکیبی از فرم‌های انتزاعی و عناصر فیگوراتیو برگرفته از طبیعت به ویژه حیوانات بودند که در مجموع با نگاهی سمبلیک ارائه می‌شدند. این نمایشگاه از تاریخ ۲۴ ۳۰ تا دی‌ماه هر روز از ساعت ۱۶ تا ۱۹ برای بازدید عموم دایر است. نگارخانه «ایست» در درکه، خیابان شهید احمدپور، نبش بن‌بست گلستان، پلاک ۲، ذوم رنگ قرار دارد.

گل و مرغ در نگارخانه میر مصور

مروری بر نقاشی‌های گل و مرغ و جلدهای لاکي در نگارخانه میر مصور برگزار می‌شود. در این نمایشگاه آثاری از دادخواه و ایوب جوانکار به نمایش درآمده است که تا سوم بهمن‌ماه ادامه خواهد داشت و علاقه‌مندان می‌توانند به بالاتر از شهرک آزمایش، انتهای خیابان پاس و فرهنگیان، خیابان ارشاد، شهرک ارشاد، خیابان دوم، پلاک ۲۴ مراجعه کنند.

در این نگارخانه همچنین مرمت آثار لاکي و نسخ خطی پذیرفته می‌شود.